

Uredništvo: sprava: Ljubljana, Kopitarjeva 4. Telefon 23-61-23-64. Mesečna naročnina 23 lit. — Ček. rač. Ljubljana 10.650 na naročnino in 10.394 na inserate. Izključno zastopstvo na oglaševanje in Italije in inosemstva: UPI & A. Milano. Receptivno ne vračamo.

SLOVENE

DECEMBER-1944

16

SOBOTA

Schwere Abwehrkämpfe an der Rör

Erfolgreiche deutsche Angriffe im Oberelsas — Neuer britischer Grossangriff südwestlich Faenza — Vergebliche sowjetische Angriffe in Ungarn

DNB. Aus dem Führerhauptquartier, 15. 12. 1944. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

An der Rör westlich und südwestlich Dürren stehen unsere Verbände in schwerer Abwehr gegen starke Infanterie- und Panzerkräfte der 1. amerikanischen Armee, die seit gestern Mittag erneut auf breiter Front angreift. Die heftigen Kämpfe zogen sich bis in die Nachtstunden hin und lebten am heutigen Morgen von neuem auf. An den Osthängen des Hochwaldes südlich Dürren gewannen die Angreifer, soweit sie nicht durch sofortige Gegenangriffe auf ihre Ausgangsstellungen zurückgeworfen wurden, nur einen schmalen Streifen des verschlammten Trichtergeländes. Im Gebiet südöstlich Rötgen wird an einige in unserer Front liegende Dörfer gekämpft.

An der Saar, vor allem bei Dillingen und Saarlautern, verwehrt unsere Truppen durch zusammengefasste Feuer und wiederholte Gegenstöße dem Feind auch gestern ein tieferes Eindringen in unser Bunkerfeld. Im Kampfgebiet zwischen Saargemünd und Bitsch zerschlugen Panzertruppen des Heeres und der Waffen-SS zahlreiche feindliche Angriffe und fügten dabei den Amerikanern hohe Verluste zu. Nördlich des Hagenaueser Forstes konnte der Gegner unsere Sicherungen etwas nach Norden zurückdrängen.

Im Oberelsass setzten unsere Verbände in mehreren Abschnitten ihre erfolgreichen Angriffe fort. Südlich Rappoltsweiler wurde der Feind von einer beherrschenden Höhe geworfen, die in den Hoch-Vogesen gelegene Burg Hoheneck wieder erobert. Bei beiden Angriffen waren die Verluste des Gegners hoch. Insgesamt blieben über 300 Gefangene, darunter ein Oberst, in unserer Hand.

Das Störungsfeuer auf London und Antwerpen dauert an.

In Mittelitalien wurden feindliche Vorstöße in den Bergen östlich der Ligurischen Küste abgewiesen. Starke Angriffe britischer Verbände

»Danes gre za rešitev Evrope«

Iz Degrellevega govora na časniskem kongresu

Berlin, 14. dec. »Danes ni več čas za to, da bi sanjali o Evropi, danes je treba Evropo rešiti. In ta rešitev obstaja samo v ustanovitvi nove Evrope na novi socialni podlagi. To pa more napraviti le Nemčija. Usoda ji je podelila njeno veliko priliko.«

S tem opozorilom je stopil nosilec hrastovih listov Sturmbannführer Leon Degrelle pred zborovalce na tretjem kongresu »Zveze narodnih časnikarskih združenj«.

Evropa doživlja danes, kako prodirajo boljševiške množice osredotočeno na Nemčijo. Takrat, ob pričetku velike sovjetske ofenzive, so menili, v meščanskih krogih marsikaterih dežel, da bodo nekega dne prišli Anglosasi ter s tem vzpostavili potrebno varstvo proti vzhodu in preprečili, da bi boljševizem preplaval Evropo. Namesto tega pa doživljamo danes, da je anglosasko gospodstvo samo odskočna deska boljševizma. Če bi zmagale zapadne sile, torej kapital, ne bi bila slika za Evropo prav nič bolj rožnata. Potem bi bila Evropa pod diktaturo financ. Po par mesecih lahko ugotovimo, da so bogataške države popolnoma odnovele v ozemljih, ki so jih zasedle. Upanje, da bi nas one lahko rešile, je izginilo. Pri tem pa ne smemo spregledati, da bi bila z boljševiško zmago izgubljena celo Amerika.

»Danes gre za rešitev Evrope. Dve do tristo milijonov ljudi mora biti zaradi svoje civilizacije in kulture v stanju, da obvaruje Evropo pred boljševiškim kaosom. Danes gre za to, da ustvarimo Evropo, ki bo združena ne le v vojni, marveč tudi po njej.« Od leta 1940—1944 so že pričeli graditi novo Evropo. Ta Evropa pa za to še ni bila zrela, niti na to pripravljena. Evropa še ni bilo možno dati in pokazati pravih idealov, predvsem ne ustvaritve socialnega reda, ki preprečuje vsako anarhijo. In kljub temu niso bila ta štiri leta brezuspešna. Izkušnje, dobljene v tem času, bodo lahko koristile v bodočnosti. Nekaj pa se je že pokazalo, da se je namreč vsaka dežela, ki ni razumela evropske zamisli, zrušila. »Brez Evrope,« tako je posebno poudaril Degrelle, »je izgubilo življenje svoj smisel. Brez Evrope je samo še svet brez vsake kulture.«

Vodja valonske divizije in odlični bорец v mnogih bitkah na vzhodnem bojišču je na to zagotovil, da je popolna zmaga Evrope še vedno možna. Dokaz za to je bil doprinešen na vseh bojiščih. Oni, ki so pričeli septembra dvomiti v nemško moč, so morali danes priznati, da so se varali. Nemško vodstvo je izvedlo iz razvoja potrebne zaključke. Nemški vojak je razvil odporno silo, ki je začudila ves svet. Z ogromnimi izgubami v ljudeh, gradivni in času doživlja Amerika, prav tako

Težki obrambni boji ob Rörü

Uspesni nemški napadi v zgornji Alzaciji — Nov britanski velenapad jugozahodno od Faenze — Brezuspešni sov. napadi na Madžarskem

Führerjev glavni stan, 15. dec. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Ob Rörü zapadno in jugozapadno od Dürna se na oddelki odločno branijo pred močnimi pehotnimi in oklepniškimi silami prve ameriške armade, ki napada od večeraj opoldne znova na široki fronti. Siloviti boji so se razgledali pozno v noč ter so danes zjutraj znova oživel. Ob vzhodnih robovih gozdov južno od Dürna so zavzeli na padalci, v kolikor jih niso vrgli takojšnji protinapadi nazaj v njihove izhodiščne postojanke, le ozek pas blatnega likavkega ozemlja. Na področju jugovzhodno od Rötgena se vrše boji za nekatere v naši bojni črti ležeče vasi.

O Saari, zlasti pri Dillingenu in Saarlouisu so preprečile naše čete s strnjenim ognjem in s ponovnimi protinapadi tudi večeraj globlji vdor med naše bunkerje. Na bojišču med Sarregueminesom in Bitschem so razbile oklepniške skupine vojske in vojaške SS številne sovražne napade. Pri tem so zadale Amerikancem visoke izgube. Severno od Hagenauskim gozdov je uspešno nasprotniku, da je potisnil naše zaščitnice nekoliko proti severu.

V zgornji Alzaciji so nadaljevali naši oddelki na več odsekih svoje uspešne napade. Južno od Ribeauvillaa smo vrgli sovražnika z neke obvladajoče višine ter zavzeli v visokih Vogelih ležeči grad Hoheneck. Pri obeh napadih je imel nasprotnik visoke izgube. Skupno smo privedli 300 ujetnikov, med njimi nekega polkovnika.

Motilni ogenj na London in Anvers se nadaljuje.

V srednji Italiji smo odbili sovražne sunke v gorah vzhodno od ligurske obale. Močni napadi britanskih oddelkov jugozahodno od Imole so se zrušili v našem ognju. Nek bata-

»Svetovna kriza«

Najnovejši članek dr. Göbbelsa v »Reichu«

Berlin, 15. 12. Ta vojna je največja kriza zapadnega človeštva, ugotavlja minister dr. Göbbels v svojem najnovejšem uvodniku v »Reichu«. V njem prikazuje čimle, ki imajo na zavezniški strani negativne posledice, ki pa jih Amerikanci, Britanci in Sovjeti stalno prikrivajo svetovni javnosti. Dr. Göbbels se bavi z dejstvom, da je morala žrtvovati Anglija med to vojno svoje, v mnogih stoletjih zbrano narodno bogastvo in pa z ogromnimi sovjetskimi izgubami, katere ceni na 15 milijonov ljudi. Dr. Göbbels, ki naziva to vojno »sveto ljudsko vojno«, piše sledeče:

Svetovno krizo je povzročila zapadna demokratsko-plutokratska koalicija, katere je še danes nadalje neti s svojo slepo smrtovostjo, neglede na to, da sama prmoč tega razvoja najbolj trpi. Nihče ne more trditi, da ni Führer vsega poskusa, da bi se mirno pobotal, že zato ker je od pričetka vedel kakke obupne posledice bo imel vojaški spopad. Zapadni tabor je to preprečil ter mora danes svojo pogreško drago plačevati. Anglija že sedaj obkrojuje izgubo vsega svojega bogastva iz časov kraljice Viktorije in kdo ve, kakšne obupne posledice jo čakajo na koncu te gigantske borbe. Toda kaj nam koristi vse to spoznanje in predvidevanje na naši strani, ako vztraja sovražno vodstvo kljub temu pri trmasti odločitvi, da je treba vojno za vsako ceno nadaljevati ter Nemčijo uničiti, njen narod pa zatreti. Proti temu se moramo boriti z vsemi silami, ki so nam na razpolago, čeprav mora zato v tej vojni težko trpeti vsa Evropa. Kajti krivi nismo mi, temveč oni Britanci, katerih edini bojni cilj obstoja v zadostitvi bolni želji po maščevanju nad Nemčijo. Izpolnitve svojih patoloških želj ne bodo nikdar doživeli, pač pa bodo razbili svoj lastni imperij ter pognali britanski narod s ponosnih višin njegove nekdajne moči in njegovega ugleda v preteklosti v nižino sedanosti. Nemčija je bila in bo ostala v vseh svetovnih sporih jeziček na tehtnici, pa bo konec te vojne nenadoma in drastično zopet pokazal, kako daleč segata področje njene dejavnosti in njenega vpliva.

Te vojne ne bo zapustil noben človek in noben narod v drugačnem notranjem in zunanjem stanju kot je vanjo stopil. V poedinostih je to morda obznanjalo vredno, toda spremeniti tega ni mogoče. Danes se ne podirajo le hiše naših mest ter stolnice in kulturni spomeniki Evrope, temveč z njimi tudi poseben svet. Nekateri ga nazivajo ljubljeno, drugi prekleto svet.

Učinki nemške obrambe

Zeneva, 14. dec. Uspešne obrambne bitke na zapadu vedno bolj učinkujejo na Angloamerikance ter povzročajo, kakor javlja newyorški gospodarski dopisnik lista »Times«, zmedeno, zaprepačenje in nervoznost. To je značilno za sedanje razpoloženje v Združenih državah, kjer so morali nenadoma ugotoviti, da nimajo dovolj ljudi in dovolj streliva. Kdo je temu kriv? Nemci!

Nasprotno nazem pričakovanju tudi

Führer kongresu novinarjev

Dunaj 15. dec. Kongres zveze narodnih novinarstev združenj je poslal Führerju sledečo brzojavko:

Führer! Predsedstvo zveze narodnih novinarstev združenj Vam pošilja vdane pozdrave na Dunaju zbranih evropskih novinarjev. Naše zborovanje se vrši v znamenju spoznanja, da temelje vse misli o evropski bodočnosti na predpostavki nemške zmage. Goreče želje vseh narodnih novinarjev naše celine veljajo možu, v čigar rokah počiva evropska usoda.

Predsedstvo zveze narodnih novinarstev združenj

Führer je odgovoril na poslano brzojavko z naslednjo brzojavko:

Zborujočim novinarjem se zahvaljujem za njihove pozdrave. V času največjih vojaških naporov v usodnem evropskem boju zasledujem z največjim zanimanjem njihovo častnikarsko delo, s katerim prosvetljujejo narode ter tako pomagajo v tem svetovno-zgodovinskem spopadu. Zato želim njihovemu delu v interesu njihovih narodov in evropske bodočnosti popolen uspeh.

Führerjev glavni stan, 13. dec. 1944.

Adolf Hitler

Možje, ki zastopajo romunske koristi

Berlin, 14. dec. Z novo romunsko narodno vlado je bila ustvarjena podlaga za zastopanje romunskih koristi, ki se lahko opira na široko romunsko ljudsko množico. Vladi Horia Sima pripadajo ljudje iz vseh slojev narodnega romunskega življenja. Kulturni minister Christi velja kot zagrien sovražnik boljševizma. Bil je prvoborec za povratek Besarabije k Rumuniji. Vojni minister general Chirnoaga se je udeležil bojne poha proti boljševizmu ter je nosilec visokih nemških in romunskih odlikovanj. Propagandni minister Manulescu je brat bivšega zunanjega ministra. Z ozirom na velike zasluge, ki si jih je pridobila Zelena garda v boju proti boljševizmu, je bilo naravno, da je Horia Sima, ki je kot vodja Želene garde prevzel veliko dediščino Codreana, vzel v vlado tudi odlične sodelavce legionarskega gibanja. Zunanji minister princ Sturdza ter notranji minister Jasinski sta pripadala že prvi Atonescovi vladi. Gospodarski minister Georgescu je bil ustanovitelj legionarskega gibanja po Codreanovi smrti.

Novi švicarski zvezni predsednik

Bern, 14. dec. Na združenju zvezni skupščini je bil izvoljen za naslednika dosedanjega švicarskega zveznega predsednika Stämpflija za leto 1945. zastopnik kmetke in meščanske stranke. zvezni svetnik E. von Steiger. Za podpredsednika je bil izvoljen zvezni svetnik Kobelt.

Namesto odstopivšega zveznega svetnika Pilet Golaza je bil izvoljen prof. dr. Petitpierre, ki pripada svobodni-selnski stranki. V švici odgovarja mesto zveznega svetnika zunanjemu ministru. Zvezni svetnik Pilet Golaz je odstopil, kot je bilo že javljeno, v zvezi z odklonitvijo Sovjetske zveze, da bi ponovno sklenila diplomatske odnose z Švico.

Tokio: 10 velebomnikov sestreljenih

Tokio, 14. dec. Po sedanjih poročilih so sestrelili ali težko poškodovali Japonci pri večeršnjem napadu na prefekturo Aichi in Shizuoka, katerega se je udeležilo približno 80 sovražnih velebomnikov, najmanj 10 teh letal.

Razpad v Londonu, konsolidacija v Lublinu

Stockholm, 14. dec. Medtem ko je javil »Evening Star«, da je nastala nova kriza v londonski poljski hegumski vladi, ki bo dovedla verjetno do odstopa delovnega in finančnega ministra, je sporočil tako zveni predsednik poljskega sovjetskega komiteja v Lublinu Berut, da se bo komite verjetno ob koncu leta preosnoval v »začasno poljsko vlado«. Na vprašanje, kako bo njeno stališče do Mikolajczyka, je odgovoril: »To je odvisno od Mikolajczyka samega.«

Razpadu londonske poljske begunske vlade stoji torej nasproti konsolidacija sovjetskih Poljakov, ki jih podpira Moskva. Temu odgovarja tudi način izražanja lublinskih Poljakov. Tako je po poročilu agencije Tass objavil lublinski poljski časopis »Rzecz Pospolita« članek predsednika osrednjega sveta poljske socialistične stranke Drobnera, v katerem pisec izrecno zahteva, da naj preosnujejo komite v »začasno poljsko ljudsko vlado«, ker da so dani za to vsi objektivni pogoji. Drobner čim nujneje zahteva to preosnovo, da bi pokazal, da je trditve »poljske reakcije«, češ da je neosnovanje vlade dokaz »slabosti in nepri-ljubljenosti« brez osnove in napačna.

no rodbinski očetje, ki jih v Združenih državah zelo upošteva, morajo sedaj v oboroževalno industrijo ali v vojsko. Kakor poroča »Daily Express«, so določila to pot zelo ostra. Proizvodnja v oktobru ni dosegla stavljenega programa. Pogonsko gorivo za luksuzne automobile bodo nadalje oddajali v zelo majhni meri.

Zimska pomoč kliče vsakega izmed nas:

Pripravimo darove za njene nabiralce!

»Samo Evropa lahko zmaga!«

Madžarska se bo borila v skupnem boju z Evropo

Berlin, 14. dec. »Mi Madžari smo izvedeli, kaj so delali sovjetski morilci in požigalci v zasedenih predelih naše zemlje.« To grozovito obtožbo je izrekel madžarski kulturni minister dr. Franz Rajnis v sredo v svojem govoru na delovnem zborovanju Zveze narodnih časniških združenj. »Vsi Madžari, ki so verjeli boljševizem agitacijem parolam, ki sta jih podpirala tudi London in Washington, so bili grozovito razočarani ter morejo sedaj plačevati ogromno ceno za svojo lahkovernost.«

Zgodovina postavlja vsem evropskim narodom, tako je izvajal nadalje dr. Rajnis, z izredno jasnostjo vprašanje: Ali boljševizem v razbiti ljudski množici ali življenju v zvezi organiziranih evropskih narodov. Angloameriško gospodstvo ne ustvarja nikjer reda in cvetočega življenja, nasprotno, Italijani, Francozi Grki in Bolgari so čutili na krvjo prepojeni zemlji svoje »odrešene« domovine bri-

tanski bič, slično kot narodi Indije in Egipta. Angloamerikanci sami pa so že zdavnaj izgubili vsako nadzorno pravico nad svojim barbarskim zaveznikom in Roosevelt in Churchill ne igrata v Moskvi vlogo kladiva, marveč nakovala. Pri podvrženju svobodnih kulturnih narodov bi imela dobitke edino Sovjetska zveza in boljševizem.

»Evropa si mora sama pomagati,« je ugotovil s povdorkom minister. »Naša naloga je torej, da vržemo v boj silo duha, pisane besede, resnice in ojačene obrambne vojne, da bi nerazdruženo združili na bojnih poljanah se boreče armade z domačim bojiščem. Samo Evropa lahko zmaga in ne veliki Nič — boljševizem.«

Ministrova izjava, ki so jo žela mnogobojno odobravanja, so se končala z močnim, da je tudi Madžarska pripravljena žrtvovati vse, da bi dobila nazaj domovino ter evropsko bodočnost.

Bitka na Madžarskem

Berlin, 15. decembra. Mednarodni poročevalski urad poroča z madžarskega bojišča:

Na bojišču, ki se vleče od Drave po vzhodni preki Madžarske do Miškole, je zbral sovjetsko vodstvo okrog 70 strelskih divizij, 15 velikih hitrih in oklepnih oddelkov in 15 romunskih divizij. Kljub ogromnemu nakopičenju mu v zadnjih dneh vseeno ni bilo mogoče doseči prodora ali kakega operativnega uspeha. Po razbitju čelnega napada na Budimpešto in zaustavitvi nameravanega sunka po ožini med Blatnim jezerom in Donavo se je premestilo težišče bojev na področje severno od Budimpešte. Tu se je sicer šest sovjetski gardni oklepniški armadi po osvežitvi posredilo vdrati do gozdov ob kolenu Donave, vendar ni v zadnjem času kljub ogromnim naporom prav nič napredovala, temveč obratno utrpela je hude udarce. Glavni sunek Sovjetov je nedvomno usmerjen južno od doline Ipolyja proti vzhodu. Novi težki napadi severno od Miškole so časovno in krajevno z njim v zvezi. Vrgli naj bi močne nemške postojanke v gorovju Matra in Brück s tečajev, ali jih vsaj obkolili z zaboja in vzhoda. Istočasno bi severno od Miškole ob Herbadi prodirajoči boljševiški oddelki radi prodri v bok nemških postojank, ki ščitijo vzhodno od Košice slovaško ozemlje.

V podrobnostih je položaj naslednji: Med Dravo in Blatnim jezerom so vrgli Sovjeti v boj nadaljnje sile, ki so napadale ves dan in ponekod v jakosti polkov. Na južnem odseku tega bojišča so jih Nemci povsod vrgli nazaj, na odseku, ki se naslanja na jugozahodni konec Blatnega jezera, pa je Nemcem vrh tega uspelo, da so potisnili svoje postojanke naprej in jih izboljšali. Ob bregovih Blatnega jezera vlada mir. Na severovzhodnem delu jezera so se manja-

vali napadi in protinapadi, s katerimi so nemški oddelki zvečer znova odstranili stara vdorna mesta ter potisnili svojo glavno bojno črto naprej. Posebno uspešni so bili nemški protinapadi med jezerom Velence in Donavo, koder so več sovjetskih bataljонов popolnoma razbili. V splošnem je bilo na tem odseku nemško delovanje mnogo večje od nasprotnikovega. Slednji se očitno še ne čuti dovolj močnega, da bi na široki črti čelno napadel Szekesfehervar.

Na južnem bojišču budimpeštanskega predmostja so samo grmeli topovi. Pač pa so se zgodaj jutraj razplameli težki boji ob severnem in vzhodnem bojišču predmostja. Nemci so pred svojimi oklepniškimi zapornicami zavirali ponovne boljševiške oklepniške napade.

V vodoravnem področju severno od kolena Donave so prisilili nemški oddelki z najtežjim ognjem vsega orožja med pritiskom proti zahodu in vzhodu dele šeste sovjetske gardne oklepniške armade k tlom. Posebno ogorčen je bil sovjetski naval južno od Ipolyjeve doline proti mestu Szeged, katerega so Nemci tudi včeraj uspešno branili.

Severno od Miškole so vrgli boljševiki v vdorna mesta pomembna ojačenja ter skušali udariti proti severozahodu, severu in severovzhodu. Nadaljnje omejitve osvojitve so morali znova plačati a pomembnimi izgubami. Na področju med mestecem Szendro in reko Hernad so pripravili dve sovjetski diviziji a številnim napadalnimi topovi za sunek proti smeri Košice. Težko nemško topništvo je dole držalo napadalce v šahu, tako da so se odmikajoči se oddelki lahko skupno z operativnimi rezervami umaknili na novo bojno črto.

Vzhodno od Košice se nadaljujejo težki boji ob obeh straneh ceste proti Miholovcu.

Vedno novi boji v Atenah

Bern, 15. dec. »United Press« poroča v četrtek iz Aten, da kaže, da so se ELASove čete polastile atenske radijske postaje. V neki oddaji so pozvali vse Grke, naj zagrabijo za orožje, v neki drugi pa so trdili, da nadzira ELAS vse Atene z izjemo nekaterih majhnih mest, koder se še drže Angleži. Ista radijska postaja, ki se naziva »Postaja svobodne Grčije«, je tudi silovito napadla Angleže, ker so obstreljevali svete akropoliske skale.

Britanske čete so morale zmanjšati na ozemlju, ki je pod njihovim nadzorom, obrok vode na kozarec dnevno. Slab je tudi prehranjevalni položaj. Oskrba z živili je popolnoma prenehala.

V vojašnicah pri griču Likiviton je prišlo do zelo težkih bojev, ko je kakih 500 do 600 upornikov vdrlo vanje ter napadlo britansko garnizijo. Ponekod so se razvili boji za posamezne sobe. Uporniki so se morali končno zopet umakniti. Izgube so bile na obeh straneh pomembne.

Zagreb. Moskva sicer še nadalje molči o dogodkih v Grčiji, vendar se po zagrebškem mnenju v svrhu objavljanja svojih nazorov poslužuje komunističnega beograjskega tiska.

Beograjska »Politika« je že pred nekaj dnevi izjavila o Grčiji, da komunistična stranka ne bo odložila orožja. Sedaj prinaša »Borba«, glasilo jugoslovanske komunistične stranke, članek, ki ne napada le Papandrejeve vlade, temveč izrecno tudi vse one, ki to grško vlado podpirajo. Nedvomno se poslužuje Moskva beograjskega tiska kot svojega glasnika, kar trenutno sama še neče govoriti. Po hrvaškem mnenju pa je zavzela z beograjskimi napadi na Papandreja že popolnoma jasno stališče.

Stockholm. Na kongresu laburistične stranke je prišlo v sredo ob obravnavanju grškega vprašanja do dramatičnih sporov. James Griffith, vodja rudarjev in vpliven član laburistične stranke, je podal izjavo, katere izpolnitev je stavil kot pogoj za odobritev vladne politike. Zahteval je premirje z ELASom ter reprezentativno vlado in poudaril, da ne more biti nobena vlada, v kateri ne bo EAMA, reprezentativna. Njegova nadaljnja zahteva po ministrskem predsedniku, ki ga bodo odobrile vse stranke, pomeni popolnoma jasno odklonitev Papandrejeve. Istočasno je zagotovil Griffith, da bo vztrajala laburistična stranka pri razorožitvi policije in obeh grških formacij, ki sta sedaj pod britanskim poveljstvom, namreč planinske brigade

in svetega bataljona. Šele potem, ko je konferenca sprejela te obsežne koncesije, je izglasovala nazven omiljeno formulirani sklep. Ta priznanja odgovarjajo končno prvotnim EAMovim zahtevam ter so bile tako njene želje popolnoma zadovoljene. Sedaj ima Churchill zopet besedo.

Tudi »Times« zagovarja kapitulacijo britanske politike pred grškimi uporniki. V četrtek je popolnoma javno zapisal, da se je poskus britanske politike, da bi s Papandrejevo vlado in s podporo britanskega orožja napravila v Grčiji red, ponesrečil. Maršal Alexander ima sedaj nalogo, da konča boje s premirjem in pogoji, ki bodo za EAM sprejemljivi. Druga pot, nadaljevanje sovražnosti, ne prihaja v poštev.

Dva ministra brez državljanstva

Milan. Dva člana nove Bonomijeve vlade nimata italijanskega državljanstva. Namestnik ministrskega predsednika, komunistični voditelj Togliatti je dobil pred leti v Moskvi sovjetsko državljanstvo. Novi zunanji minister de Gasperi, ki je bil leta 1926 obsojen na večletno zaporno kazen, je stopil po dokončani kazni v službo Vatikana ter je dobil kasneje državljanstvo Vatikanske države. Kmalu potem ko je bil de Gasperi imenovan za zunanjega ministra Bonomijeve vlade, ga je sprejel papež v privatno avdijenco.

Še več boljševikov

Bern, 15. dec. Prva seja ministrskega sveta Bonomijeve vlade je imenovala državne podtajnike. Boljševiški vpliv je s tem v novi vladi pomembno porasel. Po zasedbi štirih važnih ministrstev so dobili boljševiki sedaj še državne podtajnike v zunanjem ministrstvu, vojnem ministrstvu, ministrstvu za trgovino, mornarico ter ministrstvu za delo in trgovino.

Izšle so knjige:
Krik slovenske zemlje
Cena 15 lir
Zakaj nisem komunist?
Cena 8 lir
Jasen odgovor
Cena 44 lir
Dobes se po knjigarnah

Spomin na junaškega stotnika

Težko so se stari dojenjaki protikomunistični boji letošnjo spomlad poslavljali od svojega priljubljenega vodnika stotnika Vuka Rupnika. Težko so se poslavljali, a obenem tudi težko pričakovali njegovega naslednika. Kakšen bo? Bo vajen bojev? Bo vodil svoje borbe proti vsaki komunistični zasedi?

Kmalu je prišel nov poveljnik. Fantje so ga opazovali in ga presojali. Bil je visok, slok, imel je velike črne lase — čisto vojaška postava. Pravili so, da je Črnogorec. Bil je v resnici Srb s Hrvaške — stotnik Dušan Meničanin.

Med stariimi borci se je težko uveljaviti, a novi poveljnik udarne boje skupine se je uveljavil že na prvem pohodu. Fantje so občudovali njegovo hrabrost in njegovo trdno odločenost boriti se z vsem življenjem proti zakletemu sovražniku komunizmu. Takoj je stopil na čelo dolge kolone in tam ostal v zatišju in nevarnosti. Da, v nevarnosti je bil on gotovo prvi. Prvi je vedno zaklical juriš, prvi je zdrvel naprej, njegova brzostrelka je skoraj vedno prva zapela. Borci so takoj pričeli občudovati svojega stotnika in niso ga prenehali občudovati do njegove smrti.

»Bil nam je oče.«

Tako se je na njegovem grobu poslavljaj vojak, ki je govoril v imenu vse Meničaninove boje skupine. Da, stotniku je bila njegova »vojaka« glavna skrb. Rad je zbiral vse pritožbe svojih vojakov, rad jih je reševal. Z mirnim glasom je kakor oče dajal povelja doma in pred napadi. Zato pa njegova skupina tudi ni potrebovala okrog svojih položajev nobenih žičnih ovir, nikakih bunkerjev. Komunistične tolpe se niso upale približati in vedno so bežale, kadar so slišale, da gre Meničanin. Stotnik Meničanin je ob izidu vseh bojev poznal le — zmago. Svoje domobrance je naučil, da so ob erenju s sovražnikom poznali le eno taktiko — juriš. Bojna skupina je v svojih bojih uničila na stotine komunističnih zločincev. Ob teh drznih napadih je bil ranjen vedno tudi kakšen domobranec. Mnogo je bilo vedno v vojni bolnišnici ranjencev njegove skupine, a nikdar niso zapušteni ležali. Vsak teden je gotovo prišel polno naložen voz z darili za Meničaninove ranjence. Iz daril na nočni omari bi skoraj lahko spoznali, kateri bolnik je bil iz Meničaninove boje skupine. — Za vse to je skrbel stotnik Meničanin.

Vedno prvi. Borci njegove boje skupine vedo pripovedovati o nešteti junaških svojega poveljnika. Naj v spomin na njegovo hrabro srce navedemo le nekaj primerov:

To je pripovedoval domobranec druge boje skupine, ki je bil v bojih pri Zaplazu, ko je vsem domobrancem poveljeval stotnik Meničanin. »Naše predhodnice so zaslužile sovražnika, bojna skupina se je razvrstila v strelsko vrsto in prodirala proti sovražniku, ki je bil za hribom. Z griča, ki je bil nekoliko na sredi naše strelske linije, sem zaslišal močan glas, ki je iz prvih črt poveljeval: »Bacati na levo, desno krilo naprej.« Opazil sem stotnika Meničanina. Ko se je začel boj, je kar na-

prej ostal v prvi liniji in glasno stoji poveljeval. Ta zgled poveljnika me je kar pogrel. Slišal sem že o njem, da pa se tako malo zmeni za svoje življenje, nisem mislil.«

Vojak iz njegove boje skupine je pripovedoval: »Ko smo nekoč šli na pohod v Suho Krajino, so našo kolono z levega boka napadli komunisti. Iz gošče se je pokazal tolovaj. Stotnik Meničanin, ki je šel na čelo, ga je takoj opazil, vzel je strojničarju strojnico in sam začel prvi streljati na tolovaje, ki so takoj zbežali. Najbolj pa me je začudilo, ko po končanem boju naš stotnik ni vrnil strojničarju strojnice, temveč jo je kar naprej sam nosil. Vojaku je bilo nerodno. Stopil je k poveljniku, naj mu da strojnico. Ta pa mu je odvrnil: »Mogu ju nositi i ja.« Kdo ne bi vzljubil takega poveljnika.«

Svetu se kažejo za najboljše častnikarje

23. oktobra so se sredi komunističnih brigad na Dolenskem zbrali vsi tisti, ki kakor koli pomagajo ustvarjati ali pa razširjati komunistične laži. Na zbrane tolovaje in tolovajke je imel glavni nagovor znani mednarodni klatež Baebler, ki je pred nedavnim postal glavni urednik vodilnega in le partijcem namenjenega komunističnega lista »Ljudske pravice«. V svojem širokem govoru je Baebler naznanil tolovajem, da bi bilo dobro ustanoviti »Slovensko častnikarsko društvo«, ki bi bilo seveda čisto rdeče pobarvano. To društvo naj bi dobilo glavno nalogo, da »oblikuje«, kakor je dejal Baebler, »nov tip slovenskega častnikarja, ki ne bo hlatal po senzacijah in zaslužku, temveč bo prikazoval dejstva, ki bodo bralcem pomagala na višjo stopnjo narodne in človečanske zavesti. To so zavite besede, ki pa jih more vsak pameten Slovenec z lahkoto razviti in spoznati njih pravi pomen. Kaj bodo komunisti ustvarjali nov tip slovenskega častnikarja, ko pa so sami odpadniki od slovenskega naroda, kateremu povzročajo največje dni njegove zgodovine. Komunistični častnikar ne sme hlatasti za novicami, to je resnica. On mora poročati le tisto, kar dobi iz glavne komunistične propagandne kuhinje. Zato pa mora na novice toliko časa čakati, da jih ne zve v pravi luč. Isto je tudi z ljudmi v komunistični republiki. To je zapisal tudi Andre Gide v svoji knjigi o Sovjetski Zvezi. Na svojem popotovanju je Gide vprašal nekega mornarja o novem dogodku. Mornar si ni upal povedati svojega mnenja, temveč je zmignil z rameni in dejal: »Bomo videli, kaj bo pisala »Pravda.« To je torej tista višja stopnja narodne in človečanske zavesti, ki jo pripravljajo Baebler in njegovi pajdasi!

Za Baeblerjem je govorilo še nekaj komunistov, nato pa so se tolovaji razgovarjali o pravih novega društva, kakor jih je seveda že od glavnega komun. poglavarstva potrjene

velikolaške udarne skupine, ki večkrat pride v te kraje.

Struge. Ker se komunisti v tem kraju zelo pogosto mude in ropajo, so vsi ljudje v strahu za bodočnost, saj ne bodo imeli niti najnujnejše hrane za zimo.

Božično obdarovanje potrebnih je naša skupna narodna dolžnost: Pomagajmo zatorej Zimski pomoči!

Iz Trsta

Veljavnost denarnih nakaznic. Denarne nakaznice, ki so v prometu, imajo veljavnostno dobo treh let in ne šest mesecev ali eno leto, kot je bilo sprva javljeno. Niso veljavne le v kraju, kjer so bile izdane, marveč v vseh drugih krajih, ker jih je možno zamenjati pri denarnih zavodih.

Težko ranjen pri eksploziji. 25-letni brivec je na poti proti domu v bližini Sv. Andreja zadel z nogo ob granato, ki je takoj eksplodirala. Pri tem je dobil težke poškodbe ter so ga nezvestnega odpeljali v bolnišnico, kjer dvomijo nad njegovim ozdravljenjem.

Preganjanje črne borze. Iz Vidma poročajo, da je gospodarska policija zaplenila 1330 klobčičev sukanca in pa 3300 komadov toaletnega mila, ki je bilo namenjeno za prodajo na črni borzi.

Razne tatvine. V gostilno, ki je last Josipine Borgnolo v Orlandinjevi ulici št. 43 so vdrli tatovi in ko niso našli v predalu več kot 400 lir, so odnesli petečni radio in nekaj steklenice olja. — V trgovino Delavskega konzumnega društva v ulici Vergerio št. 26 je prišel neznanec, ki je zahteval piškote. Takoj za njim sta vstopila še dva, ki sta potegnila železen zastor in namerila samokrese na uslužbenca v trgovini. Uslužbenec so potisnili v majhen prostor za trgovino, oni pa so medtem polnili vreče z raznimi dobrotami. Ko so si naložili, kolikor so mogli nesti so odšli in pustili železni zastor spuščen. Uslužbenec so ugotovili, da so tatovi odnesli 16 steklenic semenskega olja, 20 kg sladkorja, 6 kg nadomestka za poper, 50 zavitkov čokolade, 15 zavitkov piškotov, 5 steklenic vermuta in še razne druge reči.

Zeparji na delu. Pred kratkim je v vozu cestne železnice nekí gospej neznanec izrezal iz žepa pri plašču denarnico, v kateri je bilo 3000 lir.

Vsi moramo poprijeti, če hočemo z božičnim obdarovanjem dokazati, da smo zrel narod

To sta dva primera, ki kažeta, kako je stotnik Meničanin vodil svoje borbe v nepretrgane boje. Bil jim je poveljnik, a obenem je bil njihov pravi tovariš, ki je pripravljen darovati za svoje vojake tudi življenje. Stotnik Meničanin je tako tudi umrl!

Spominjamo se ga in ga ne bomo mogli pozabiti. Postal nam je vzor domobranskega borca in častnika. Stotnik Meničanin je daroval za nas svoje življenje, njegovo srce mirno počiva v slovenski zemlji, a slovenska zemlja še vedno trpi težke bolečine. Po Tvojem zgledu se bomo borili do zmag. Ostal boš v našem spominu, junaki! Zgled Tvojega junaštva je izoblikoval že mnoge domobrance v nepremagljive junake. Tvoj zadnji zgled pa nam bo vsem koristil. Tvoje sokolje oči so ugasnile, toda na straži še naprej stoj oči Tvojih zvestih domobrancev, kakor si jih naučil stražiti Ti, naš stotnik Meničanin.

prinesel na ta sestanek Baebler. No, po igranem razgovoru so komunisti kakor vedno tudi sedaj soglasno sprejeli pravila in nato izvolili odbor, kakor ga je glavna komunistična celica že prej določila. Predsednik Izvršnega odbora je postal Ivan Potrč iz uredništva »Ljudske pravice«, podpredsednica Marija Vilfanova, tajnik pa Radko Polič, ki oba sodelujeta pri lažnivem »Slovenskem poročevalcu«. Odbor pa ima še devet odbornikov.

To novo komunistično častnikarsko društvo je hotelo takoj postati veliko-potežno. Izvolilo si je »blago« pokroviteljstvo treh prvakov komunistične laži: Franceta Bevka kot zelo zaslužnega moža za osvobodilno stvar, Vido Tomšičevo kot pionirko novega slovenskega častnikarstva in Borisa Kidriča kot najzaslužnejšega oblikovalca novega lika slovenskega častnikarja. Zanimive figure so postali pokrovitelji tega lažnivega društva: tisti Bevk, ki je prepovedal goriskim slovenskim otrokom vstop v slovensko ljudsko šolo, ker so mu tako naročili komunistični prvaki, ki so goreli od zavisti, da teh najmlajših ne bodo mogli skvariti za svoje zločinske namene. Vido Tomšičeva, pred nedavnim odstavljen urednica »Ljudske pravice«, ker je tako slabo in tako malo učinkovito lagala v svojih člankih in brez uspeha vodila druge komunistične lističe pri znani »zadnji« veliki Titovi ofenzivi na slovenske domobrance v dneh okoli 15. septembra. Vsa spretnost laganja in pretvarjanja ni Tomšičevi nič pomagala. Domobranci so ostali zvesti svoji prisegi neizprosne borbe proti komunizmu do konca in so svoje boje ne pohode še pomnožili in njih uspehe še povečali. Vido Tomšičeva je zaradi svojega poraza morala odnehati in oditi v pokoj — kot velezaslužna pionirka komunističnih pretvarjalcev resnice. Boris Kidrič pa je postal komunistom vzor oblikovalca novega lika slovenskega — v resnici bi morali tolovaji dejati komunističnega — častnikarja. Kdor pozna njegov značaj, njegove šolske navade — in o tem so naši časniki že pisali — si bo lahko predstavljaj, kdo je za komuniste ideal.

Komunistični zločinci po naših gozdovih izrabljajo na koncu svojega tolovajstva vse mogoče krinke, samo da bi si čim dalje obdržali pred svetom tisto ime, ki so si ga z lažmi pridobili. Se nikdar v zgodovini ni bilo ime slovenskega častnikarja tako oblateno, kakor so to storili sedaj komunistični brezvestneži. Kadar koli je v zgodovini slovenski častnik objavil kako neresnično vest, je vsa javnost to početje takoj obsodila. Danes pa komunisti uspravajo svoje pristaše samo z lažmi, tako da komunistični listi samo od tega žive. Z dokazi lahko potrdimo, da je glavni temelj vse komunistične agitacije prav laž in zmeta, kakor sta laž in zmeta tudi temelj vsega komunističnega nauka. To moramo opaziti zlasti pri zadnji »Ljudski pravici«, odkar jo urejuje glavni komunistični brezvestnež Baebler. Ob prvi priliki bomo vso to kopico grdih laži tudi objavili.

SPORT

SK Ljubljana. Za vse igralce, ki so igrali v domačem turnirju, je v soboto, 16. t. m., ob 18.30 strogo obvezen sestanek v posebnih sobi gostilne Rebec. — Odbor.

Švica. Zmaga Lausanea nad Grasshopperom iz Curiha z 2:1 je zagotovila Grenchenau, ki je igral a Cantanalom 1:1, prvo mesto v tabelici. Grenchen ima zdaj 16 točk, sledi mu Young Boys iz Berna, ki ima 15 točk, Lugano in Grasshoppers, ki imata po 13 točk.

Nemčija. V nemškem prvenstvu je zdaj le še malo klubov, ki niso izgubili nobene točke. Ti so: Bayern München, Waldhof, Mannheim, Hannover, Dessau, Chemnitz in Planitzer.

Dr. Oto Lutz, eden najboljših metalecev krogle, ki je že leta vrgel 13,26 m, se ni več vrnil v svojo ednino. Lutz je bil leta osred na listi nemških metalecev krogle ter je kljub pomanjkanju treninga dosegel omenjeno daljino.

53. sek na 100 m prosto. Izvrstni švedski plavalni prvak Per Ohlson je nastopil na plavalni prireditvi v Haglsborgu ter je v bazenu postavil na 100 m odličen čas 50. sek. Tudi na 100 m trbušno je zmagal Per ter dosegel dober čas 1:10 min. Per postavlja navadno v smislih kopališč najboljše čase.

Konec nogometnega prvenstva na švedskem. S 13. kolom švedskega nogometnega prvenstva so šdili švedski nogometaši vredno na poletnice. Poletnice bodo trajale do sredine februarja, ker tako zahteva kluba. Na tabelici vodi Norrköping, ki si je nabral največ točk.

Kaj je novega pri naših sosedih?

Z Gorenjskega

Smrt na bojiščih. Na zahodnem bojišču je padel nadstojnik Matija Onič iz Beljaka. — Na vzhodnem bojišču je doletela smrt vojaka Engelberta Moraka iz Celovca. Na ledenomorski obali je pobrala smrt nadstojnika Karla Stupnika iz Poberča na Koroškem.

Uradno okrožje Kranjska gora je bilo nedavno ustanovljeno. V to okrožje spadajo zdaj občine Kranjska gora, Dovje, Mojstrana in Rateče.

S Spodnje Štajerskega

V Ptuj so se poslovili od voditelja uprave ptujskega okrožnega vodstva Feliksa Hansla, ki je postal žrtev tragične nesreče. Okrožni vodja Bauer mu je v linenu vseh govoril pri grobu in ga hvalil kot zvestega sodelavca.

Glasbena prirediteljica v Ptuj. Nedavno je Hans Wamlek prevzel vodstvo ptujske okrožne glasbene šole in je povabil vse prijatelje lepe glasbe na glasbeni večer. Ob koncu se je učiteljski zbor te šole prijateljsko razgovorjal s starši gojencev glasbene šole.

Smrtna kosa. V Gradcu je nenadoma umrl Roman Jezeršek, v srednji Nemčiji pa vodja okrožne bolnišnice dr. Leopold Majdič.

Štajerska — zmagovalka na zimskošportni prireditvi. Kot poroča »Tagespost« z dne 9. decembra t. l. je bilo v Gradcu na zimskošportni prireditvi obratov v letu 1944 32.192 udeležencev s štajerskega, s čimer zavzema štajerska prvo mesto. Ta uspeh je tem pomembnejši, ker je bila na tej zimskošportni prireditvi

v petem letu vojne dosežena največja udeležba v vseh petih letih.

12 Hrvaške

Potek bojev na hrvaškem področju. »Glas Primorja« z dne 13. decembra objavlja naslednje poročilo o poteku bojev na hrvaškem ozemlju: »Z bojišča ob Drini ne poročajo o kakih večjih bojih. Jugovzhodno od Vukovarja je zadel nasprotnik na močan odpor. Na področju Knina in Gračca so se razplameli srđiti boji. Na neretvanskem odseku je utrpel nasprotnik izgubo 42 mrtvih, 17 ujetih, eden pa je prebežal na hrvaško stran. Prav tako poročajo, da so tolovci na tem mestu izgubili tudi precej streliva in to 13 strojnih pušk, 15 pušk, en oklepnik pa je uničen. V bližini Požege so našli 275 mrličev. Pozneje se je zvedelo, da je v tem kraju padlo 450 tolovajev, 250 je bilo ranjenih, 42 pa je bilo ujetih. Jugovzhodno od Ogulina so prav tako večji boji. V krvavih bojih jugovzhodno od Banja Luke je padlo 35 tolovajev, 3 so bili ranjeni. — Hrvaški oddelki so zaplenili 2 metala granat, več strojnih pušk in navadnih pušk. Prav tako je bilo tu sestreljeno tudi nasprotno letalo. S področja Plitvičkih jezer je bila pregnana večja skupina tolovajev. Uničenega je bilo tudi mnogo vojaškega materiala.

Poglavnik — vrhovni poveljnik hrvaške vojske. Poglavnik NDH dr. Pavelić je prevzel vrhovno poveljstvo nad vsemi hrvaškimi oboroženimi silami.

Varčujte z elektriko!

Upornikom zaplenjena imovina

Službeni list šefa pokrajinske uprave v Ljubljani od 9. dec. 1944, št. 93, objavlja odločbo o zaplenbi imovine upornikov:

Cankar Anton, roj. 14. dec. 1922, delavec, nazadnje stanujoč Setnica; Galič Alojz, roj. 13. junija 1928, delavec, nazadnje stanujoč Hrušovo; Mihevc Vinko, roj. 11. julija 1924, delavec, nazadnje stanujoč Ziboršč; Černič Dominik, roj. 24. junija 1924, delavec, nazadnje stanujoč Ljubljana. Cesta dveh cesarjev št. 17; Mihelič Jože, roj. 29. sept. 1911, krojač, nazadnje stanujoč Hrovača 49; Klemenč Albin, roj. 12. febr. 1917, financer, nazadnje stanujoč Podsmreka 47; Kobal Alojz, roj. 18. jun. 1916, delavec, nazadnje stanujoč Polje 59; Intihar Alojz, roj. 22. jun. 1921, delavec, nazadnje stanujoč Viševček 22; Antončič Janez, roj. 19. dec. 1923, delavec, nazadnje stanujoč Vrh 1; Jeršič Janez, roj. 12. jul. 1924, pekar, nazadnje stanujoč Rovte 130; Lesarovec Ludvik, roj. 18. avg. 1923, delavec, nazadnje stanujoč Rovte 28; Vidic Valentin, roj. 14. febr. 1927, delavec, nazadnje stanujoč Dolenja vas; Pašk Ignac, roj. 20. marca 1925, kmet, nazadnje stanujoč Babna gora 2; Dimnik Ivan, roj. 11. jun. 1928, nazadnje stanujoč Tomačovo 4; Gunde Milan, roj. 15. febr. 1922, visokošolec, nazadnje stanujoč Novo mesto, Glavni trg 1; Dergane Jože, roj. 7. maja 1902, žel. uradnik, nazadnje stanujoč Ljubljana Ulica stare pravde 5; Osterc Stanko, roj. 2. jan. 1917, aktivni podoficer, nazadnje stanujoč Rimska c. 2; Kastelic Jože, roj. 6. febr. 1924, kmet, nazadnje stanujoč Luče 28; Janežič Anton, roj. 8. jun. 1916, kmet, nazadnje stanujoč Zadorb 48; Gornik Jožef, roj.

4. dec. 1924, delavec, nazadnje stanujoč Podklanec 27; Traven Mironim, roj. 12. sept. 1924, pos. sin, nazadnje stanujoč Vrh 10; Končar Anton, roj. 7. julija 1912, mlinar, nazadnje stanujoč Vrh pri Sobračah; Berčon Miha, roj. 30. septembra 1908, kmet, nazadnje stanujoč Sobračah 8; Bergant Ernest, roj. 10. januarja 1921, dijak, nazadnje stanujoč Ljubljana, Vodovodna c. 4; Pleško Janez, roj. 9. aprila 1928, delavec, nazadnje stanujoč Gotna vas 59; Markovič Rihard, roj. 5. marca 1923, rudar, nazadnje stanujoč Polje 10; Kramar Jožef, roj. 1. sept. 1916, delavec, nazadnje stanujoč Gumnišče 5; Grm Anton, roj. 1. maja 1914, kmet, nazadnje stanujoč Hohovica št. 2; Martinčič Jožef, roj. 12. jan. 1913, kmet, nazadnje stanujoč Hohovica št. 3; Kresal Franc, roj. 10. jun. 1916, delavec, nazadnje stanujoč Vel. Sevnica 6; Sečnik Stanko, roj. 23. sept. 1919, zidar, nazadnje stanujoč Samolovica 15; Borštnik Pavel, roj. 15. jun. 1925, dijak, nazadnje stanujoč Ljubljana, Splitka ul. 7; Velikavrh Andrej, roj. 28. nov. 1926, delavec, nazadnje stanujoč Vrhnik, Pod Sv. Trojico 18; Kožuh Ivan, roj. 17. dec. 1920, delavec, nazadnje stanujoč Dvor št. 17; Miglič Franc, roj. 21. jun. 1910, delavec, nazadnje stanujoč Metnaj 17; Miglič Karl, roj. 9. sept. 1926, kmet, nazadnje stanujoč Metnaj 32; Berčon Ant., roj. 13. jul. 1914, kmet, nazadnje stanujoč Poljane 11; Penček Leopold, roj. 18. jul. 1914, nazadnje stanujoč Veliko Črnelo 7; Žičkar Ignac, roj. 1. dec. 1914, delavec, nazadnje stanujoč Kostanjevica 21; Korošec Jožef, roj. 26. marca 1926, delavec, nazadnje stanujoč Bevkove 15; Lesjak Jožef, roj. 21. okt. 1912, kmet, nazadnje stanujoč Bukovec št. 26; Lesjak Ignac, roj. 5. dec. 1910, posestnik, nazadnje stanujoč St. Jurij 9; Saje Franc, roj. 8. dec. 1923, železničar, nazadnje stanujoč Šmihel 48; Kovač Ludvik, roj. 25. avg. 1923, obč. uradnik, nazadnje stanujoč Prezid 120; Ožbolt Anton, roj. 21. marca 1921, delavec, nazadnje stanujoč Prezid 70; Gorišek Martin, roj. 28. marca 1915, delavec, nazadnje stanujoč Stara gora 2; Gorišek Anton, roj. 24. febr. 1913, nazadnje stanujoč Stara gora 2; Bec Vinko, roj. 15. marca 1925, strojni pletilec, nazadnje stanujoč Ljubljana, Klunova 1; Kuhar Jožef, roj. 6. aprila 1909, akt. častnik, nazadnje stanujoč Ljubljana, Zrinjskega 7-III; Leinfellner Ivan, roj. 15. febr. 1911, urar, nazadnje stanujoč Ljubljana, Gerbičeva št. 45; Košir Alojz, roj. 25. aprila 1925, dijak, nazadnje stanujoč Nove Jarše 70; Kržič Franc, roj. 30. maja 1920, nazadnje

KINO »SLOGA« 17-34
Film po motivih psihološko globoko zasnovanega Henrik Ibsenovega dela
»NORA«
Luisa Ullrich Viktor Staal.
Predstave ob 16 in 18.

KINO »UNION« 22-23
Plesalka — kmetica
»TAKSNA MI UGAJAS«
Gusti Huber Wolf Albach Reitty
Predstave ob 16 in 18.

KINO »MATICA« 22-41
Borba znamenite pevke in male abitarientke v glasbenem filmu
»FESTIVAL V SOLOGRADU«
V glavnih vlogah: Villy Birrel, Lil Dagover
Predstave ob 16 in 18.

GUNNAR GUNNARSSON:

NA BREGU ŽIVLJENJA

Roman 80

V župnišču so bili ljudje že pokonci in so že delali na dvorišču, ko so opazili župnika, kako je stopil iz hiše in nesel v naročju belo obločeno truplo svoje hčere. S strahom v očeh so pogledali drug drugega in vsi so se ozrli na gospodarja, Finnurja z Vadra, ki mu je odnadla lopata iz rok. Boljšal je v župnika, ko da bi videl strahotno prikazen, ali ko da ne verjame svojim lastnim očem. Sera Sturla je šel nekoliko po dvorišču sem in tja, ko da bi nekaj iskal, potem je vzel lopato in je šel dalje — za hišo pa je zavil v stran.

Finnur je stekel za njim — klical ga je, a ko ga je dohitel, mu je položil roko na ramo.

Sera Sturla se je okrenil k njemu in mu mirno pogledel v oči.

»Le svojo hčer bi rad pokopal,« je dejal.

Finnur se je odmaknil spričo njegovega pogleda, čeprav je bil čisto miren.

Za hip je obstal, nato se je nehote še bolj odmaknil, dasi se župnik še

zmerraj ni zganil, ampak je truplo le še bolj prižel k sebi.

»Le svojo hčer bi rad pokopal,« je župnik ponovil in šel mirno dalje.

Finnur je za trenutke obstal, nato je pomignil svojim ljudem, ki se niso bili zganili z mesta. Pritekli so, nobena beseda ni padla, a zdaj so vedeli, kaj da se je zgodilo. Ženske so se jokale, moški so ostali brez besede.

Finnur je pogledal svoje tri hlapce drugega za drugim. »Več ljudi bo treba,« je rekel. »Tecite po pomoč!«

Čim je bil to spregovoril, so hlapci stekli, ko da bi jim šlo za življenje.

Medtem je šel Sera Sturla dalje, ne da bi se kaj ozrl. Ni zavil proti pokopališču, ampak je krenil na pot čez trato in dalje proti čerem.

Finnur je tekel za njim in ga je nekoliko više nad trato dohitel.

»Kaj pa vendar hočeš?« ga je vprašal z drhtečim glasom, čim je bil pri njem.

Župnik je le okrenil glavo, ne da bi se ustavil:

»Le svojo hčer bi rad pokopal.«

Izplačevanje pristojbin

pri Pokrajinskem vojaškem uradu za december 1944

Vojaški urad Pokrajinske Uprave (Poljanska cesta 2) objavlja izplačevanje pristojbin dosedanjim upravičencem po naslednjem redu:

1. Podpore za mesec december 1944 avojoem civilnih internirancev in to: 18. do 20. decembra za upravičence iz Ljubljane; 21. do 23. decembra za upravičence izven Ljubljane.

2. Vzdrževalnino za mesec december 1944 avojoem Slovencev, ki služijo v nemški vojski: od 18. do 23. decembra.

Pristojbine se bodo izplačevale v označenih dnevih samo dopolne od 8 do 12.

Za uradne organe in upravičence izven bloka se bodo pristojbine izdajale še 27. in 28. decembra 1944 od 8 do 11.

29. in 30. decembra t. l. ne bo uradovanja za stranke.

Upravičenci naj predložijo te-le listine:

a) osebno izkaznico;

b) pošto svojega člana iz vojnega ujetništva, internacije, oz. dotične nemške vojaške enote, s poštnim žigom vsaj septembra 1944 in pozneje, ako tako pošte upravičence nimajo, ima predložiti potrdilo rajonske policijske stražnice (oni iz Ljubljane), oz. potrdilo pristojne občine (oni iz okolice), da se dotičnik še ni vrnil domov.

Taka potrdila zamenjuje tudi uradno potrdilo Slov. Rdečega križa, izdano meseca septembra t. l. ali pozneje, ako navaja, kje se dotičnik nahaja, ali uradno obvestilo Komandanta koncentracijskega taborišča, kjer je dotičnik interniran.

c) ako upravičence prejema pristojbine

Rdeči križ poroča

Paketi, Vrtni red za sprejemanje paketov za čas od 18. do 23. decembra 1944 je sledeči: A, B, C in D v ponedeljek, D, E, F, G in H v torek, I, J in L v sredo, K v četrtek in M v petek.

Pozor! Vrtni red za sprejemanje paketov za čas od 23. do 29. decembra 1944 je sledeči: vsled praznikov se bodo sprejemali paketi za naslednje dni: A in B v sredo, C in D v četrtek, dne 21. t. m.; paketi za naslednje dni: E in F v petek, dne 22. t. m.; paketi za naslednje dni: G in H v sredo, dne 27. t. m.; paketi za naslednje dni: I in J v četrtek, dne 28. t. m.; paketi za naslednje dni: K in L v petek, dne 29. decembra 1944.

Genj. občinstvo se ponovno naproša, da pazi na vrtni red, ki je objavljen konec vsakega tedna za prihodnji teden, ker s tem odpadejo številna povpraševanja med tednom.

Pozivl. v proizvodvalnem oddelku, Marizir trg 5, naj se glase pri referentu III sledeče osebe ali njih svojci: prof. Pirnat, Foršnarš Stefan, Copič Zdenka in geom. Elertek Jože.

Zahvala. RK so darovali stanovalci hiše »Obče koristne zadrug« v Ljubljani 300 lir namesto cvetja na grob blagopokojnega g. Vesela Rudolfa, ravhatelja finančne blagajne v p. neimenovani 100 lir. Prisrčna hvala!

stanujoč Rakek 33; Čad Jožef, roj. 12. marca 1927, delavec, nazadnje stanujoč Ljubljana, Krakovska 13; Korečan Albert, roj. 9. aprila 1927, nazadnje stanujoč Lanišče 7.

Nadalje objavlja Službeni list šefa pokrajinske uprave v Ljubljani od 13. dec. 1944, št. 94 odločbo o zaplenbi imovine upornikov:

Strle Frančiške, lastnice mlekarne, nazadnje stanujoče v Ljubljani, Stari trg št. 17; Dolinska Lavoslava, uradnika, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Vodnikova cesta 6; dr. Ocvirka Antona, univ. docenta, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Bleiweisova cesta 18; Jezerška Franca, peka in njegove žene Marije, zasebnice, nazadnje stanujočih v Ljubljani, Vodmatška ulica 1; Gomzi Franje roj. Korošak, gospodinjice ter njenih hčerk Gomzi Franje, dijakinje in Gomzi Sonje, dijakinje, nazadnje stanujočih v Ljubljani, Malejeva ulica 3; Tipiča Adolfa, uradnika, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Šišenska ul. št. 18; dr. Čelešnika Franca, zobozdravnika, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Šmartinska cesta 8; dr. Cirmana Cirila, zdravnika, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Dvorni trg 1; dr. Prevca Slavka, zdravnika, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Dunajska cesta 15; Zupanca Jerneja, mesarja, nazadnje stanujočega v Novih Jaršah 27.

za več oseb v družini, je tako dokumente predložiti za vse člane iz družine, oz. eno potrdilo za vse člane.

Pripominja se, da se bo pristojbina izplačala le proti predložitvi navedenih dokumentov.

Zaradi izplačila pristojbin za mesec januar 1945 bo potrebno razglašeno v dnevnem časopisu od 31. dec. 1944.

Pokrajinski vojaški urad.

»Oddajalnih skupina židovska primorje« RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 16. december:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji koncert, vmes 7.30 Poročila v slovenščini — 9 Poročila v nemščini — 12 Napoved sporeda, nato opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini, poročila o položaju in poročila v slovenščini — 12.45 Zvoke iz operet izvajajo radijski orkester pod vodstvom D. M. Sijanca, sodelujeta sopranistka Dragica Sok in tenorist Anton Kort — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Vaška godba in pevski duo bratov Lubar, na harmoniki spremlja Avgust Stanko, na kitari Franc Stančič — 15 Prenos osrednjega nemškega sporeda — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Prenos osrednjega nemškega sporeda — 18.30 Pregled športnih dogodkov v nemščini in slovenščini — 18.45 Gospodinsko predavanje, Bizjak Vida: Gospodinja pripravlja za praznike — 19 Fantje na vasi — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Aktualno predavanje Hansa Fritzschea — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Prenos osrednjega nemškega sporeda — 22 Poročila v nemščini, napoved sporeda — 22.15 Za konec tedna.

Zahvala

Vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi dragega nam brata, strica in svaka, gospoda

Kilarja Ivana

davčnega upravitelja v pok.

ter pokojnika spremili k večnemu počitku, se iskreno zahvaljujemo. — Posebno zahvalo smo dolžni č. sestram Zaveščišva sv. Jožefa za vso skrb in nego, ki jo je pokojni užival v zavodu pred in med boleznijo.

Ljubljana, Novo mesto, dne 14. decembra 1944.

Zalujoci ostali

Po dolgotrajni bolezni je dočrpel naš ljubljani mož, oče, brat, stric in svak, gospod

dr. Blaž Sveteli

prof. Drž. trgovske akademije v Ljubljani

Nepozabnega pokojnika bomo spremili k večnemu počitku v nedeljo, dne 17. decembra, ob 3 popoldne v Zal, kapele sv. Nikolaja, na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, Podgorje, dne 15. decembra 1944.

Globoko žalujoci:

ANGELA, žena

MITJA, sin

in ostalo sorodstvo

MALI OGLASI

Službe dobe

SLUGA
za vsa dela se sprejme v stalno službo. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 10853. (b)

SPREJMEMO TAKOJ posamično, moč in tekačico. Merkur, Puharjeva 6. (b)

Prodamo

OTROŠKO POSTELJO belu, leseno, novo, še nerabljeno, dolž. 150 cm, ugodno prodam. Galebta ulica 9/1.

DAMSKI PLASČ »marengo«, skoraj nov prodam. Istotam se prodajo zelo lep športni vozček. Dunajska cesta 69a/II., desno.

2 ELEZNO POSTELJO zložljivo, prodam. — Sv. Jerneja c. št. 3, vrata 3.

ŠIV. STROJI
SIVALNI STROJ z okroglim čolnikom za splošno uporabo, rabljen, prodam. — Ogleda se Gosposvetska 41, vhod skozi vrt.

ŠTROJI
2 VRTALNA STROJA in strožnica zelo ugodno naprodaj. Merkur, Puharjeva 6.

Obri
Kdor se ni prijavil za POPRAVILNO ČEVILJEV naj se prijavi pri: Šabice Franc, čevljar, Korytkova 26.

KUPIM RADI
in klavir. Merkur, Puharjeva 6.

Kupimo

STARE STROJNE DELE (npr. neuporabne, kupi strojno tehniko, pištolu, Rimska c. 13, telefon 37-35.

KUPIMO OGLJE vsako količino, vreče, karbid in železne so-de. Plačamo izredno dobro. Merkur, Puharjeva 6.

PISALNI STROJ dobro ohranjen, kupimo. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Stroj« št. 59. — 19944.

Kolesa

OTROŠKI TRICIKELJKI za 1-3 let stare ugodno naprodaj. Merkur, Puharjeva 6.

Živali

LOVSKI PES ferman, 20 mesecev star, lep, se prodaja. — Papirica Bahovec — Trumostje. (j)

2 para lahkih KONJ kupimo takoj. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Povietova 12«.

Glasba

Mojsirsko VIOLINO ali kitaro zamenjam. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 10931.

Radio

Zahvala

Za premnoge izraze iskrenega sočustvovanja ob izgubi našega ljubljeneega soproga, očeta in sina, gospoda

Mauser Franja

se tem potom najtopleje zahvaljujemo. Zahvaljujemo se pevcem opernega gledališča za v srce segajoče žalsinke, vsem darovalcem vencev in vsem, ki ste dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Sveta maza zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 18. t. m. ob 7 v farni cerkvi v Trnovem.

Ljubljana, dne 14. decembra 1944.

ZALUJOČI OSTALI.

Zahvala

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so z menoj sočustvovali ob bridki izgubi mojega nadvse ljubljeneega

Dušana

mu poklonili cvetje, izkazali poslednjo čast in ga spremili do njegovega preranega groba.

Parastos bo v pravoslavni cerkvi v nedeljo, dne 17. decembra ob 9.15.

Ljubljana, 16. decembra 1944.

Meničanin Mila

Sera Sturla se je obrnil k njim, jih pogledal s pogledom iz daljnih globlin in vsi so obstali.

Ko je tako stal s hrbtom proti grobu, zroč na veliko, pisano skupino ljudi, se je zazdelo, ko da se je zasvetila poslednja iskra pameti in razuma v njegovi duši. Bilo je, ko da bi se mu oči nenadoma odprle in bi videle pred seboj življenje — vso to brezmejno grozo, to noro naključje, vse to neznanosko gorje in vso brezupno bedo... življenje, ki ne da ničesar, — ničesar, češar ne bi spet obilo vzelo, — življenje, ta brezsrčni rabelj, brezvestni slepar...

In besede grenke, strašne besede so se mu po ploha ulile iz ust:

»Življenje — življenje je le breg. kamor smo vsi naplavljeni, kjer doživimo brodom — vsak po svoje. Življenje se igra z nami kakor zahrbtni val, smehljaje se nam, da smo potem le še bolj obupani, ko pademo. Vsi smo zgolj naplavljeni trupla... naplavljeni trupla na bregu življenja...«

Le tisti, ki so mu bili najbolj bližji, so slišali poslednje besede. Sese del se je na gomilo poleg groba. Ondi je obsedel ves top, z glasnim pogledom venomer skoraj neslišno ponavljajoč: